

Creative
Europe

PRESSITEADE

Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhind / Europa Nostra Auhind 2015: Eesti projekt pälvib Oslo auhinnatseremoonial peaauhinna

Oslo, 11. juuni 2015 - Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhinna / Europa Nostra Auhinna võitjaid tunnustatakse täna õhtul Oslo Raekojas. Auhiinatseremoonia viivad läbi tunnustatud ooperilaulja ja Europa Nostra president **Plácido Domingo** ning Euroopa haridus-, kultuuri-, noorsoo- ja spordivolinik **Tibor Navracsics**, tseremoonial osaleb Norra Kroonprints Haakon. Publikut, kelle hulka kuulub 600 elukutselist ja vabatahtlikku muinsuskaitset ja kultuuripärandi toetajat terveist Euroopast, tervitavad Oslo linnapea **Fabian Stang** ning Norra Kliima ja Keskkonna minister **Tine Sundtoft**. Kogu tseremoonia on jälgitav lingil [Europa Nostra YouTube account](#).

Auhinnatseremoonial kuulutatakse välja seitse peaauhinna saajat ning publikulemmiku auhinna võitja.

Seitse **peaauhinna laureaati** valis välja sõltumatu žürii, iga laureaat pälvib 10 000€ suuruse preemia. Peaauhinnaga pärjati järgmised projektid:

Kategooria: kultuuripärandi säilitamine

- Liszt i Muusikaakadeemia Budapestis, UNGARI
- Añana soolaorg, Baskimaa, HISPANIA
- Püha Giragose Armeenia kirik Diyarbakiris, TÜRGI

Kategooria: teadustegevus ja digitaliseerimine

- Veneetsia imed: virtuaalsed internetipõhised Püha Markuse piirkonna aarded, ITAALIA

Kategooria: erilised teened kultuuripärandi hoidmisel

- Ühing Rundling, Jameln, SAKSAMAA
- Kirikute hoolduse fond, London, SUURBRITANNIA

Kategooria: haridus- ja koolitusprojektid ning teadlikkuse suurendamine

- Maamajade omanike koolitusprogramm, Tallinn, EESTI

Publikulemmiku auhind, mis otsustati Europa Nostra korraldatud netipõhisel hääletusel, läheb Nuragi skulptuuride restaureerimisele Monte Pramas Sardiinias, ITAALIA.

Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhinna / Europa Nostra auhinnaga tunnustatakse [28 võidutööd](#) 15 riigist, kes osalevad Euroopa Liidu programmis Loov Euroopa. Europa Nostra auhinnaga tunnustatakse ka [kahte projekti](#) Euroopa riikidest, kes selles programmis ei osale, nimelt Armeenias ja Venemaal.

Europa Nostra president Plácido Domingo ütles: “Tänavuseks laureaatide tunnustamiseks ei oleks saanud valida paremat paika, kui Euroopa kultuuripärandi “parimatest parim” – Oslo Raekoda, kus toimuvad mainekad Nobeli auhinna tseremooniad. Me tunnustame samas ka kultuuri ja kultuuripärandi olulist osa dialoogi ja rahu edendamisel maailmas – see roll on muutunud olulisemaks kui kunagi varem ajaloos. Me peame hoidma ühte rahu ja säästva arengu edendamiseks kultuuri kaudu.”

Tibor Navracsics ütles: “Alates 2002. aastast on Euroopa Komisjon ja Europa Nostra tunnustanud Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhinna / Europa Nostra auhinnaga erakordseid saavutusi konserveerimises, teadustöös, hariduses, töösüsteemide õpetamises ning teadlikkuse tõstmises Euroopa kultuuripärandi kohta. Tänavune valik oli eriti keeruline. Projektide kõrge tase ja mitmekesisus tõestavad veelkord, et Euroopa töötavad muinsuskaitsetes erakordselt kvalifitseeritud ja pühendunud inimesed. Kultuuripärandi väärtus ei ole üksnes sümbolne, pärand mõjutab positiivselt majanduskasvu, sotsiaalset kokkukuuluvust ning elukvaliteeti nii maal kui linnades. Seepärast on meie ülesanne toetada muinsuskaitset, pidades silmas ka tulevaste põlvete huve. Ma õnnitlen kõiki laureate, eriti peaauhinna võitnud ja publikulemmikut.”

[FOTOD TSEREMOONIALT](#)

Žürii kommentaarid peaaahindade võitjate kohta

Kategooria: kultuuripärandi säilitamine

▪ [Liszt i Muusikaakadeemia Budapestis, UNGARI](#)

“Žürii hindas projekti kui restaureerimise parimat näidet. See ei olnud kaugeltki lihtne ülesanne: Muusikaakadeemia hoone on eriline kombinatsioon keerukast Sezessionisti stiilist ning ühendab endas esteetilise suurejoonelisuse ning funktsionalistliku disaini. Kuid tänapäevased nõuded rahvusvahelisteks muusikaetendusteks on võrreldamatult suuremad kui aastal 1904. Uus vajalik tehnoloogia tuli mahutada väärtuslikku ajaloolisesse keskkonda. Tulemus on silmapaistev *Gesamtkunstwerk* ning erakordselt keerukas tehniline hoone, kus kompromisse ei ole tehtud.”

▪ [Añana soolaorg, Baskimaa, HISPANIA](#)

“Žürii oli pahviiks löödud selle projekti tohutust mahust. See hõlmas lisaks terve oru maastikule ka inimeste majanduselu, rõhutades iidsetest aegadest pärit kuni üsna hiljuti kasutusel olnud tööstuse taastamise olulisust. Žürii märkis, et sellest soolaorust eksporditud sool oli kõrgelt hinnatud parimates köökides mitte ainult Baskimaal, vaid ka rahvusvaheliselt. Esile toodi oskuslikud restaureermistehnikad, eriti puutöö vallas.”

▪ [Püha Giragose Armeenia kirik Diyarbakiris, TÜRGI](#)

“Just kohalik toetus oli see, mis selle projekti puhul žüriile kõige rohkem muljet avaldas. Jõupingutused Armeenia põhikiriku taastamiseks Diyarbakiri linnas pärast armeenlaste pagendamist linnast on märkimisväärsed linna ja selle elanike lepitamiseks. Projekt põhineb laialdastele uuringutele, kus vanade dokumenteide põhjal taastati kaduma läinud detaile, peamiselt katusel, kellatornil ja sisekujunduses. Armeenia kogukonna kaasamine mälestise taastamisse on palju kaasa aidanud rahule ja leppimisele ning inimeste sotsiaalsele integreerimisele, ning toob armeenlasi tervest maailmast seda linna külastama.”

Kategooria: teadustegevus ja digitaliseerimine

▪ [Veneetsia imed: virtuaalsed internetipõhised Püha Markuse piirkonna aarded, ITAALIA](#)

“See digiteerimisprojekt avaldas žüriile sügavat muljet. Mitmes keeles olev platvorm (10 keelt) on kättesaadav erinevates meediates, aidates kaasa nii ürituste reklaamimisel kui teadusuuringutes ja on seega kasulik nii ekspertidele kui turistidele. See on kiiduväärt projekt, mis on edukalt lahendanud keeruka reaalse ja virtuaalse maailma ühendamise ning hõlmab tervet rida akadeemilisi erialasid.”

Kategooria: erilised teened kultuuripärandi hoidmisel

▪ [Ühing Rundling, Jameln, SAKSAMAA](#)

“Žürii hindas kõrgelt mitme põlvkonna vabatahtlike pühendumust ja visiooni, kes on tasuta töötanud selle nimel, et päästa need kaunid keskaegsed omapärase planeeringuga asulad hävimisest ja toonud sinna tagasi tegutsema kogukonnad. Vabatahtlike loodud Wendlandhofi muuseum, mis pakub külastajatele huvitavat informatsiooni, on otsutavalt mõjutanud avalikku arvamust nende haruldaste ajalooliste kogumite suhtes. Rundlingi külade ebatavaline planeering ning omapärane arhitektuur moodustavad kultuurimaastiku, mis igati väärib UNESCO Maailmapärandi nimistusse pürgimist.”

▪ [Kirikute hoolduse fond, London, SUURBRITANNIA](#)

“Žürii imetles seda, et fond varakult mõistis ajalooliste pühapaikade religioosset ja arhitektuurset väärtust, aitas neid säilitada ning kasutusele võtta kogukonnaelu keskustena. Üldsuse leige suhtumine usku (vähemalt ristiusku) on muutnud selle ülesande väga vajalikuks. See pikka aega kestnud, kuid siiski haruldane partnerlus kiriku ja riigi vahel on eeskujuga väärib. Žürii hindas kõrgelt ka fondi äärmiselt olulist osa võrgustiku moodustamisel, mis tegeleb religioosse pärandi tulevikuga.”

Kategooria: haridus- ja koolitusprojektid ning ja teadlikkuse suurendamine

▪ [Maamajade omanike koolitusprogramm, Tallinn, EESTI](#)

“Algupärastes hoonetes elavad inimesed, kelle majad ei ole muinsuskaitse all, on kõikjal Euroopas jäetud tihti üksi saamaks hakkama hoonete hoolduse ja säilitamisega. Seetõttu oli žüriil hea meel tunnustada muuseumi algatust tulla appi maamajade omanikele Eestis ja pakkuda neile praktilisi koolitusi, olles seega eeskujuks tervele Euroopale. See algatus ei aita mitte üksnes säilitada traditsioonilisi töövõtteid ja au sees hoida vanu ehitusmaterjale, vaid ühendab need kaasaegse tehnoloogiaga kohandamiseks maju 21. sajandi nõuetele vastavaks. Tõsiasi, et aastate vältel on nii palju majaomanikke kursustel osalenud, annab tunnistust programmi edukusest.”

Publikulemmiku auhind

▪ [Nuragi skulptuurid Monte Prama Sardiinias, ITAALIA](#)

Nuragi tsivilisatsioon valitses sajandeid Sardiinias, alates pronksiajast (1800 BC) kuni 2. sajandini AD. Termin pärineb nende kõige tüüpilisemast mälestisest – nuragi ehk tornlinnus. Nuragi kultuuri teine iseloomulik osa on skulptuurid, mis avastati 1974. aastal Monte Prama väljalt. Skulptuuride silmapaistvalt suur arv (25 seisvat figuuri ja 13 mudelit), nende mõõtmed (kõrgus 2 meetrit, kaal 300 kg) ja kvaliteet teevad neist ühe kõige väärtuslikuma arheoloogilise kogu terves läänepoolses Vahemere piirkonnas.. Avastatud 5178 kividetailist õnnestus 1202 fragmendist kokku panna viis vibuküti, neli sõdalase, 16 poksija kaju ning 13 nuragi mudelit. See projekt hõlmas mitme eriala inimeste oskusi ning õnnestus tänu konservaatore, museoloogide ja kogukonna heale koostööle nii piirkondlikul, riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

Taust

[Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhinna / Europa Nostra Auhindade](#) hakkasid Euroopa Komisjon ja Europa Nostra ühiselt välja andma 2002. aastal. Auhind tõstab esile parimaid saavutusi muinsuskaitsetes, kultuuripärandi säilitamisel, teadustöös, hariduses ja teavitustöös. Need auhinnad toovad kultuuripärandi lähemale Euroopa kodanikele ning aitavad paremini mõista kultuuripärandi olulisust Euroopa ühiskonna ja majanduse arengus. Viimase 13 aastaga on tunnustatud ühtekokku 415 suurepärasest saavutust.

Igal aastal esitavad nii üksikisikud kui organisatsioonid kandidaate Euroopa Liidu Kultuuripärandi Auhinna / Europa Nostra Auhindade. [Sõltumatutest ekspertidest](#) koosnevad erialažüriid hindavad auhinnale kandideerivaid projekte ning valivad välja kuni 30 laureaati neljas valdkonnas: kultuuripärandi säilitamine, teadustöö ja digitaliseerimine, erilised teened muinsuskaitsetes ning haridus- ja teavitusprojektid. Kõiki võitjaid tunnustatakse auhinnaga. Seitsme pea-auhinnaga kaasneb igale ühele ka 10 000 € suurune preemia.

Auhinnad antakse üle suurel avalikul üritusel, mis igal aastal toimub erinevas Euroopa linnas. 2015. aasta auhinnagala peetakse Oslos ning see kuulub ühe osana [Europa Nostra Kultuuripärandi Kongressi](#) hulka, mis toimub Norra pealinnas (10-14. juunil). Kongressi toetab Euroopa Liidu programm Loov Euroopa, Riksantivaren (Kultuuripärandi direktoraat), Norra Kunstinõukogu, Oslo Linnavalitsus ning paljud Norra avalik - õiguslikud ning eraorganisatsioonid.

Auhinda toetas [EL kultuuriprogramm](#) (2007-2013), nüüd saadakse toetust uuest programmist [Loov Euroopa](#) (2014-2020).

[Europa Nostra](#) on valitsusväliste muinsuskaitseorganisatsioonide katusorganisatsioon Euroopas, kelle hulka kuulub liikmeid 40 Euroopa riigist. Europa Nostra on kodanikuühiskonna häälekandja, kes on pühendunud Euroopa loodus- ja kultuuripärandi hoidmisele. Europa Nostra korraldab kampaaniad päästmaks Euroopa ohus olevaid mälestisi, kultuuriloolisi paiku ja maastikke, eeskätt programmi '7 enimohustatud' kaudu, kus koostööpartneriks on Euroopa Investeerimispanka Instituut. Ta tõstab esile silmapaistvaid saavutusi EL / Europa Nostra kultuuripärandi auhindadega. Europa Nostra püüab samuti mõjutada Euroopa kultuuripärandi poliitika. Asutatud 1963. aastal, on Europa Nostra tänaseks tõusnud suure mõjuga kõige esinduslikumaks muinsuskaitsevõrgustikuks Euroopas. 2014. aastal pälvis organisatsioon EL toetuse programmist 'Loov Euroopa' oma võrgustiku tegevuse toetamiseks, eesmärgiga viia kultuuripärand Euroopa olulisemate teemade hulka.

KONTAKTISIKUD

Europa Nostra

[Joana Pinheiro](#) +31 63 43 65 985

[Elena Bianchi](#) +31 70 302 40 58

Twitter: [@europanostra](#)

Euroopa Komisjon

[Lucia Caudet](#) +32 2 29 56182

[Mirna Bratoz](#) +32 2 29 87278

LISATEAVE

Kõikide auhinnatud projektide kohta:

[information and jury's comments](#),
[high resolution photos](#) and [videos](#)

[Creative Europe website](#)

Twitter: [@europe_creative](#)

[Commissioner Navracsics website](#)